

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

Prolječna sadnja voćaka

Sadnja predstavlja važnu mjeru pri podizanju voćnih zasada od koje u velikoj mjeri zavisi kvalitet budućeg voćnjaka. Sadnja na jesen predstavlja najbolji vid sadnje, a pripremu zemljišta treba obaviti dva do tri mjeseca ranije. Međutim, ne treba zanemariti i jako dobre rezultate koji se postižu i kod prolječne sadnje.

U poređenju sa jesenjim, ova sadnja ima prednost iz tog razloga što već pripremljeno zemljište postaje rastresitije, mekše i podesnije, jer je preko zime izloženo uticaju mrazeva. Ako se u proljeće zakasni sa sadnjom, primanje je lošije, sadnice se lošije razvijaju, a vegetaciju počinju kasnije. Prolječna sadnja se u mediteranskom dijelu Crne Gore obavlja u februaru i tokom prve polovine marta, dok u sjevernom dijelu od kraja februara do početka aprila. Može se reći da je prolječna sadnja više rizična, jer njeno odlaganje zbog vremenskih uslova dovodi do kretanja vegetacije, što prouzrokuje slabiji porast nakon sadnje i slabiji prijem sadnica.

Ukoliko su povoljni vremenski uslovi, prolječna sadnja može da obezbijedi dobar prijem i rast voćnih sadnica.

Međutim, ako zbog nepovoljnih vremenskih uslova zakasnimo sa prolječnom sadnjom, najbolje je sadnice smjestiti u hladnjaču na temperaturi od 1 do 3°C, a korijen prekriti sa vlažnim pijeskom ili vlažnom piljevinom. Ovako čuvane sadnice nije preporučljivo saditi pri visokim temperaturama, jer mogu doživjeti toplotni stres, koji se negativno odražava na prijem i porast sadnica.

Nakon razmjeravanja i markiranja sadnog mjesta potrebno je da se do svakog sadnog mjesta donese predviđena količina stajskog i mineralnog đubriva. Osim ovog za sadnju je potrebno pripremiti alat, burad ili kofe za pripremanje kaše za kvašenje korijena, a često je potrebno obezbijediti i vodu za navodnjavanje nakon sadnje.

Na nerigolovanim površinama kopaju se veće rupe prečnika 1 do 1,5 m, a dubine 0,6 do 0,7 m. Najbolje je rupe kopati mjesec ili dva prije sadnje. Na rigolovanim površinama kopaju se rupe dubine i širine 40 do 50 cm. Rupe se kopaju uvijek u pravcu reda i uvijek sa iste strane markera (kočića).

Na samoj parceli vrši se pregled sadnica, rezidba korijena i tretiranje korijena sa kašom od gline i goveđe balege razblažene sa vodom. Slomljeni i oštećeni korijeni se uklanjaju do zdravog mjesta, a zatim se svi skraćuju na oko 30 cm od korijenovog vrata. Ovako pripremljena sadnica se nosi do sadnog mjesta i sadi.

Rezidba sadnica je obavezna mjera u ovom periodu. Kao minimalna visina debla kod proizvodnih zasada se smatra 50 cm jer je to minimum koji omogućava normalno izvođenje agrotehničkih mjera. Ako se visina debla

---

planira na 50 cm, onda se sadnica oreže na 70 cm (20 cm visine služi za formiranje ramenih grana krošnje stabla). Najniže grančice do 20 cm od korijenovog vrata orezuju se do osnove, a grančice koje se nalaze na visini sadnice od 20 do 50 cm se orezuju tako da se od njih ostavi jedan pupoljak. Grančice u gornjih (posljedjih) 20 cm se režu na 3 do 4 pupoljka i služe za formiranje krošnje. Poželjno je da se sve sadnice odmah nakon sadnje tretiraju sa nekim od fungicida, a samo gornji presjek se premazuje sa kalemarskim voskom.

U ovom periodu za mlade voćke opasnost mogu predstavljati i neke životinje. Zasadi se štite prije svega podizanjem ograda oko njega sa pletenom žicom. Za manje zasade preporučuje se zaštita svake voćke posebno, postavljanjem 3 - 4 kolca oko nje i ograđivanjem iste sa pletenom mrežom. Postoje i specijalne perforirane cijevi od polutvrde plastike koje se ukopavaju plitko u zemljište i postavljaju oko debla do prvih ramenih grana. Oni se uklanjaju tek nakon 3 do 4 godine kada stablo dobije plutasti sloj. Za odvratanje zečeva i drugih životinja stablo se premazuje ili prska sa rastvorom od sumpora, loja, balege, krvi i sličnih materija koje odbijaju ove životinje svojim neprijatnim mirisom, dok se štetni miševi uništavaju rodenticidima.

mr Čukić Ilija